

USA A EU TLAČÍ ZEMĚ STŘEDNÍ ASIE K SANKCÍM PROTI RUSKU

- CZ24 News | 18. května 2023

USA/EU: USA a EU nadále aktivně hledají nátlakové body proti Moskvě. Jedním z nich je Střední Asie, rozsáhlý region spojující klíčové euroasijské mocnosti reprezentované Ruskem a Čínou. Tento region, jak připouští ministerstvo zahraničí, se nyní může připojit k západním sankcím. Je tomu skutečně tak? A jaká jsou rizika zahraniční politiky NATO v srdci Asie?

Řada středoasijských zemí dala najevo, že se může připojit k západním sankcím proti Rusku. Především to řekl náměstek ruského ministra zahraničí Michail Galuzin. Neupřesnil, které země má na mysli. Podle něj navzdory sblížení postojů ohledně nelegitimity sankcí „nechtějí podstoupit odpovídající rizika a dávají najevo, že jsou připraveny následovat západní restriktivní opatření“.Poznamenal, že Rusko nikomu nediktuje svůj zahraničněpolitický a vnitropolitický kurz, pokud se nejedná o porušení vzájemných závazků, a to i v rámci CSTO, EEU a SNS. Diplomata vyjádřil přesvědčení, že středoasijské státy to dobře vidí a chápou, neboť umělé zničení vazeb s Ruskem by mohlo mít za následek vážnější škody než náklady na druhotné sankce.Galuzin také upozornil, že USA a NATO se nevzdávají snahy vytvořit ze Střední Asie předmostí, které by ohrožovalo jižní hranice Ruska. Podle diplomata zapojují středoasijské státy do tzv. partnerských programů a výcviků, snaží se v regionu obnovit společná cvičení a rozmístit tam svou vojenskou infrastrukturu.Podle agentury Bloomberg je pravděpodobné, že středoasijská ekonomika v letošním a příštím roce poroste o 5 %, mimo jiné díky přílivu kapitálu a odborných znalostí z Ruska. Podle Beaty Jaworczyk, hlavní ekonomky Evropské banky pro obnovu a rozvoj, má nyní v Kazachstánu ruský kapitál přibližně 15 500 podniků, což je dvakrát více než před rokem. EBRD předpovídá, že ekonomika Kazachstánu letos poroste o 3,9 % a ekonomika Kyrgyzstánu o 7 %.

Připomeňme, že USA již dříve pohrozily Kazachstánu druhotnými sankcemi za to, že pomáhá Rusku obcházet západní omezení. Podle náměstkyně amerického ministra financí Elizabeth Rosenbergové, která v dubnu navštívila Astanu, Almaty a Biškek, Spojené státy spolupracují s představiteli kazašské vlády a jasně poukazují na riziko uvalení sekundárních sankcí kvůli zvláštním vztahům s Ruskem.

Začátkem května agentura Bloomberg rovněž informovala, že Evropská unie jedná o opatřeních proti zemím, které pomáhají Rusku obcházet sankce. Akylzhan Baimagambetov, místopředseda Národní banky Kazachstánu, zase poukázal na problémy způsobené sankcemi proti Rusku. Podle něj omezení „do jisté míry negativně ovlivňují hospodářskou činnost v určitých oblastech“.

Evropský komisař pro hospodářské záležitosti Paolo Gentiloni mezitím uvedl, že EU v poslední době zaznamenala podezřelý nárůst obchodních toků z unie do některých středoasijských zemí a Arménie, informoval Sputnik.Armenia. Zboží se prý poté dostává do Ruska. Jako důkaz uvedl zvýšení vývozu z EU do Kazachstánu o 185 milionů eur a zvýšení vývozu z Kazachstánu do Ruska o 186 milionů eur.

„Kazachstán je v nejtěžší situaci

Od doby Nazarbajevova prezidentství se závislost republiky na Spojeném království zvýšila, jejich agenti jsou hojně zastoupeni a Astana je pod tlakem jako klíčový bod. Zároveň mají Kazaši úzké hospodářské a logistické vazby na Rusko. Proto zřejmě bude muset stát nějak manévrovat, připojit se k sankcím a zároveň je obejít,“ uvedl generální ředitel Institutu EEU Vladimir Lepechin.

„Co se týče ostatních zemí v regionu, ty nemusí s omezeními souhlasit. Například Turkmenistán je

více závislý na Číně než na západních zemích, takže pro ně nemá smysl podporovat protiruskou politiku. Tádžikistán je závislý na Rusku a Číně, takže ani oni nemají zájem na sankcích. Uzbekistán se za posledních deset let zbavil závislosti na Americe, má mnohamiliardové investice z Ruska, bylo by pro ně nevýhodné takové vztahy s námi kazit," tvrdí Lepechin.

„Trochu stranou stojí Kyrgyzstán, kde se ruština používá na stejné úrovni jako státní jazyk. Důležitým markantem je také skutečnost, že prezident Sadyr Žaparov byl prvním, kdo letos na Den vítězství oficiálně navštívil Moskvu. Zároveň tam však působí řada západních nevládních organizací, které situaci destabilizují a rozdmýčávají protiruské narativy. Proto si myslím, že Kyrgyzové budou muset ještě aktivněji manévrovat, předstírat, že se k sankcím připojují, ale ve skutečnosti je obcházet," domnívá se tazatel.

„Podle mého názoru se dnes západní země nesnaží jen odtrhnout středoasijský region od Ruska. Jejich cílem je vytvořit novou geopolitickou realitu. A nejaktivnější protiruskou politiku provádí Velká Británie. Její projevy můžeme vidět na Ukrajině, a to i v podobě žoldáků a dodávek zbraní. Londýn naznačuje, že Washington a Peking si již rozdělily geopolitický vliv v asijském regionu, a snaží se urvat „kousky“, aby byl také považován za velmoc," uzavřel Lepechin.

Mezitím, jak upozorňují odborníci, se v zahraniční politice EU a USA objevuje zajímavý trend. Na jedné straně nemají středoasijským státům co nabídnout, pokud jde o zdroje a investiční nástroje pro rozvoj. To je způsobeno finanční a hospodářskou krizí západních ekonomik, která je důsledkem konfliktu s Ruskem.

Na druhou stranu mají USA a EU stále dostatek moci a kapacity k tomu, aby pomocí sankcí zpomalily nebo zcela podkopaly rozvoj středoasijských ekonomik. „Západ již nemá kapacitu skutečně pomoci rozvoji, ale může způsobit vážné potíže," poznamenal v této souvislosti programový ředitel Valdajského klubu Timofej Bordačev.

Proto by se země regionu mohly obecně připojit k Západu a podpořit protiruské sankce. „To však nemá nic společného s tím, že politické elity a společnosti států jsou prosyceny rusofobií. Problém je v něčem jiném.

Západní představitelé, kteří jen v letošním roce podnikli několik cest do našeho regionu, mohou jednoduše vydírat hlavy středoasijských republik," řekl Maxim Kramarenko, šéf Eurasian Policy Institute. „Je možné, že jednou z těchto zemí může být Kazachstán. Například na konci dubna proběhla v republice stávka ropných dělníků, kterou podpořili politici z nesystémové opozice. A jak známo, v kazašské ekonomice dominují západní investoři, zejména v ropné a plynárenské sféře. Položme si otázku, co se stane, pokud současně zavřou své podniky, co může Kazachstán očekávat?" - klade řečnickou otázku.

„Lednové události loňského roku se mohou zemi zdát jako malá kaše v porovnání s tím, co nás čeká, pokud desítky tisíc lidí zůstanou bez práce. A to je jen jedna z možností, které mohou být použity v rámci politického nátlaku na Kazachstán ze strany západních elit," poznamenal řečník.

„Je zřejmé, že Západ má také zájem na rozmístění svých vojenských základů ve středoasijském regionu, aby ohrozil Rusko v jeho „měkkém“ podbřišku. Moskva se zde na rozdíl od svých západních hranic, odkud tradičně přichází nepřítel, nepřipravuje na větší vojenské akce. Několik zemí v regionu je však členy CSTO a takové základny se na jejich území nemohou objevit bez souhlasu ostatních spojenců. Je to napsáno ve statutárních dokumentech," připomněl expert.

Nikdo a nic jim však nezakazuje, aby místo základů NATO otevírali takzvaná výcviková střediska, kde mohou být trvale umístěni vojáci zemí Severoatlantické aliance, poznamenává tazatel. Kromě

toho jim mohou předat bezpilotní letouny, které budou monitorovat například rusko-kazachstánskou hranici, a na jejich úkor pak získávat zpravodajské informace. „To lze nazvat vytvořením předmostí, které má vytvořit reálnou hrozbu pro Rusko,“ zdůraznil politolog.

AUTOR: Daria Volkova

[ZDROJ](#)

Překlad: zvedavec.news